

Urban Futures Verksamhetsberättelse 2024

Innehållsförteckning

Fortsatt engagemang för hållbar stadsutveckling	3
Kort om Urban Futures	5
Att arbeta bortom projektens logik	6
Kraftsamling kring komplexa frågor	7
Projekt knutna till Urban Futures	10
En mötesplats för komplexa samhällsutmaningar	13
Utveckling av verksamheten	15
Vi som är Urban Futures	16

Illustrationerna i verksamhetsberättelsen är formgivna av Biba Sehovic Jelusic.
Foto framsidan och inlagan av Urban Futures.

Fortsatt engagemang för hållbar stadsutveckling

M

ånga av dagens regionala och lokala samhällsutmaningar är komplexa och kräver samverkan över både sektorer och forskningsfält. Där spelar praktisk forskning en nyckelroll. Inom Urban Futures utvecklas kunskap och kapacitet gemensamt för att ställa om våra städer och samhällen i en hållbar riktning. Vid utgången av 2024 stod det klart att samtliga åtta parter ställde sig bakom en förlängning av samarbetet med ytterligare fem år. Det ger en fortsatt stabil grund och positiv kraft åt allt det arbete som pågår inom verksamheten.

Att främja en kontinuerlig dialog mellan parterna är avgörande för att identifiera gemensamma utmaningar och skapa förutsättningar att hantera dem. Arbetet med att bygga kunskap och kapacitet som bidrar till omställning sker till stor del inom Urban Futures tematiska spår och projekt. En övergripande målsättning för 2024 var just att fortsätta utveckla spåren.

Om vi blickar utåt mot omvärlden kan vi konstatera att 2024 var det varmaste året som hittills uppmätts, med en global medeltemperatur som för första gången översteg 1,5 grader. På lokal nivå konstaterade Göteborgs Stads klimatråd att det är liten chans att målen i stadens miljö- och klimatprogram nås till år 2030, och fokus i rekommendationerna låg på organisatoriska förutsättningar. Det är något som på olika sätt adresseras inom Urban Futures, inte minst i spåret *Organisering för klimatomställning*. Inom projektet *Klimatneutrala Göteborg 2030 2.0* genomfördes exempelvis en forskningsunderstödd dialog om svåra prioriteringar och beslut och arbetet fortsätter inom *Klimatneutrala Göteborg och Falköping 2030 3.0*.

Ett svårare säkerhetspolitiskt läge i kombination med Sveriges Natointräde har inneburit ett allt större fokus på och förändrad retorik kring civil beredskap. Omsvängningen syns inte minst i arbetet med klimatanpassning, där förändrade uppdrag och nya roller påverkar förutsättningarna. Samtidigt finns en potential till samordning och kraftsamling inom partnerskapet där spåret *Samhällets klimatanpassning* spelar en viktig roll.

Bostadsbristen och boendesegregationen är fortfarande akuta utmaningar, med skillnader i livsvillkor som följd. Under året har vi inom spåret *Inkluderande boende- och livsmiljöer* arbetat med att identifiera gemensamma frågeställningar utifrån Urban Futures offentliga parter utmaningar och behov. Exempel på hur trygghetsskapande insatser och utveckling av bostadsområden kan göras i samverkan fick vi höra om under vårt besök i Tynnered i samband med vår sommaravslutning.

Vi har sett hur både studenter och forskare höjer sina röster och adresserar universitetens moraliska ansvar och forskningens roll. Att den akademiska friheten är en avgörande förutsättning blir tydligt inom Urban Futures, som bygger på samverkan mellan forskning och offentliga organisationer. Forskare kan ha en viktig roll som kritisk röst och bollplank i komplexa frågor. I en tid då fakta och forskning inte tycks räcka till för att mana till kraftfull handling, finns även behov av mer konstnärliga uttryck som talar till det sinnliga snarare än till intellektet. Ljud och musik som underskattade verktyg i stadsutveckling är exempelvis något som utforskats inom projektet *Future soundscape*, med koppling till spåret *Konst och kultur i stadsutveckling*.

Läs om allt spännande som pågått under året i Urban Futures verksamhetsberättelse för 2024. Vi vill rikta ett särskilt tack till tidigare verksamhetsledare Sara Pettersson för hennes engagemang i att driva verksamheten och säkerställa att vi nu har ett förnyat förtroende från parterna. Vi ser nu fram emot ytterligare fem år där vi på olika sätt och i en bredd av konstellationer och samarbeten kan bidra till fortsatt omställning av städer och samhällen.

Henrik Kant
Styrelseordförande, Urban Futures

Jenni Strömstad
Tf verksamhetsledare Urban Futures

Jenny Sjödin
Kommunikatör, Urban Futures kansli

Kerstin Hemström
Projektledare, Urban Futures kansli

Sanna Isemo
Projektledare, Urban Futures kansli

Susanna Glendahl Thorslund
Projektledare, Urban Futures kansli

Röster från parterna om Urban Futures fortsättning bortom 2024

” Det är viktigt att vi fortsätter samverka inom hållbar stadsutveckling med praktisk forskning för att möta våra stora samhällsutmaningar. Att förlänga uppdraget är inte bara en investering i framtiden utan en förutsättning för att stärka samarbetet med våra parter och säkerställa Urban Futures roll som en samlade kraft för hållbara lösningar.”

Henrik Kant

Stadsbyggnadsdirektör, Göteborgs Stad.

” De stadsutvecklingsfrågor vi står inför idag, som klimatförändringar och segregation, är ofta politiskt laddade och involverar många olika organisationer och kunskapsområden. Så kallad transdisciplinär forskning är ett sätt att skapa den fördjupade samverkan som krävs mellan forskning och offentliga organisationer för att möta dessa utmaningar. Det är viktigt att kunna fortsätta att utveckla Urban Futures expertis kring transdisciplinär forskning och vara en central plattform för kunskap och erfarenheter kring både hållbar stadsutveckling och den samverkan som krävs för att uppnå den.”

Merritt Polk

Professor i Humanekologi, Institutionen för globala studier, Göteborgs universitet.

” Stadsutvecklingsfrågor är komplexa och kan inte lösas på egen hand. Forskning och praktiken behöver samarbeta där transdisciplinärt kunskapsbygge står i fokus. För oss forskare är Urban Futures en viktig plattform, en möjliggörare, där vi tillsammans kan formulera praktikbaserade forskningsprojekt samt testa och utvärdera nya metoder i verkliga sammanhang.”

Liane Thuvander

Biträdande professor vid Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik, Chalmers.

” Samarbetet inom Urban Futures ger oss en unik plattform för att tillsammans med andra aktörer utveckla lösningar för hållbar stadsutveckling. IVL bidrar med kunskap och forskning, med fokus på klimatomställning och klimatanpassning. Målet är att omsätta forskningen i praktiken, vilket är avgörande för att möta de komplexa utmaningar våra städer står inför.”

Karin Sjöberg

Enhetschef vid Miljötillstånd och åtgärdsstrategier, IVL Svenska Miljöinstitutet.

” Hållbar stadsutveckling är en viktig pusselbit för att nå det regionala målet om att göra Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle. Därför är Västra Götalandsregionen en självklar part i Urban Futures även i fortsättningen.”

Sofia Hellberg

Avdelningschef Regional samhällsplanering, Västra Götalandsregionen.

” Den praktiska forskningen är avgörande för en hållbar stadsutveckling. Genom Urban Futures får kommunerna i Göteborgsregionen tillgång till den senaste forskningen inom området men också möjlighet att delta i projekt där den senaste kunskapen testas i praktiken.”

Maria Sigroth

Avdelningschef, Miljö och samhällsbyggnad, Göteborgsregionen.

” Vi på Länsstyrelsen är tacksamma och glada över att få vara en del i det viktiga arbete som Urban Futures gör. Vi ser fram mot att få diskutera gemensamma samhällsutmaningar och hjälpa till att bygga kunskap och kapacitet för att möta dessa.”

Andreas Severinsson

Samhällsbyggnadschef, Länsstyrelsen Västra Götaland.

” Det känns fantastiskt roligt att få representera RISE i det viktiga samarbetet som Urban Futures möjliggör. När vi arbetar tillsammans över gränserna mellan akademi, kommuner och lärosäten skapar vi möjligheter för forskningen att vara relevant och närvarande i den omställning som sker - och som behöver ske. När så mycket kunskap och så många perspektiv samlas och finner intressegemenskap, finns chansen till verklig, och värdeskapande, förändring.”

Inger-Lise Svensson

Avdelningschef Systemomställning, RISE.

Kort om Urban Futures

Urban Futures - Centrum för hållbar stadsutveckling är en arena för samskapande mellan forskning och praktik. Vi arbetar med komplexa samhällsutmaningar utifrån olika perspektiv. Vi bygger kunskap och kapacitet som bidrar till omställning av våra städer och samhällen.

Centrumet drivs genom ett etablerat partnerskap mellan åtta deltagande parter som representerar både forskning och praktik:

- Chalmers tekniska högskola
- Göteborgsregionen
- Göteborgs Stad
- Göteborgs universitet
- IVL Svenska Miljöinstitutet
- RISE Research Institutes of Sweden
- Länsstyrelsen Västra Götaland
- Västra Götalandsregionen

Urban Futures är sedan 2024 en del av Wexus - Västsveriges nexus för hållbar utveckling.

Läs mer på urbanfutures.se och följ oss på [LinkedIn](#)

Att arbeta bortom projektens logik

Urban Futures verksamhet spänner brett över kunskapsfältet hållbar stadsutveckling vilket omfattar hållbar planering, gestaltning, omvandling, byggande och förvaltning av städer och samhällen. Arbetet med kunskapsutveckling och kapacitetsbyggande sker bland annat i så kallade tematiska spår, vilket är ett sätt att arbeta bortom och mellan projekt.

Urban Futures spår fungerar som en lins där många perspektiv, kunskap och erfarenheter kan stråla samman och lägga grunden för kunskapsutveckling, nya idéer och prototyper. Spåren engagerar våra åtta parter i att skapa gemensam förståelse och problemformuleringar kring komplexa och tvärande frågor och samhällsutmaningar.

Fokus ligger på att identifiera kunskapsbehov och relevanta aktiviteter inom tematiken för respektive spår. Tematiken har långsiktig

relevans i relation till hållbar stadsutveckling, men innehållet kan förändras dynamiskt över tid. Utvecklingen drivs av diskussioner som förs mellan de forskare och praktiker från parterna som är engagerade, där det även finns en öppenhet att hämta in perspektiv från fler aktörer, kunskapsbärare och sammanhang.

Som ett gränssrum mellan parternas uppdrag och kunskapsfält innebär spåren en möjlighet för olika aktörer och perspektiv att mötas och att arbeta utforskande och samskapande tillsammans. Inom spåren kan tidiga tankar och banbrytande idéer uttryckas och ta form, där Urban Futures tillhandahåller ett forum, en samverkanskultur och en process för att omhänderta och stödja initiativ och bygga kunskap och kapacitet. Dessa har sedan möjlighet att slå rot i den praktiska forskningens framkant och resultera i innovativa lösningar för parterna i deras uppdrag.

Läs mer om hur vi arbetat inom nuvarande tematiska spår under 2024 på kommande sidor.

Kraftsamling kring komplexa frågor

Parterna inom Urban Futures arbetar tillsammans för att utveckla och driva ett antal tematiska spår för kunskapsutveckling och kapacitetsbyggande inom hållbar stadsutveckling. En övergripande målsättning för 2024 var att fortsätta utvecklingen av Urban Futures tematiska spår. På kommande sidor berättar vi mer om vad som hänt inom respektive spår under året.

ORGANISERING FÖR KLIMATOMSTÄLLNING

Spåret utforskar hur offentliga organisationer kan skapa handlingskraft i klimatarbetet på ett sätt som integrerar ett rättviseperspektiv. Fokus är på den kunskap och kapacitet som behövs för att leda, organisera och möjliggöra en rättvis klimatomställning i städer, regioner och samhällen.

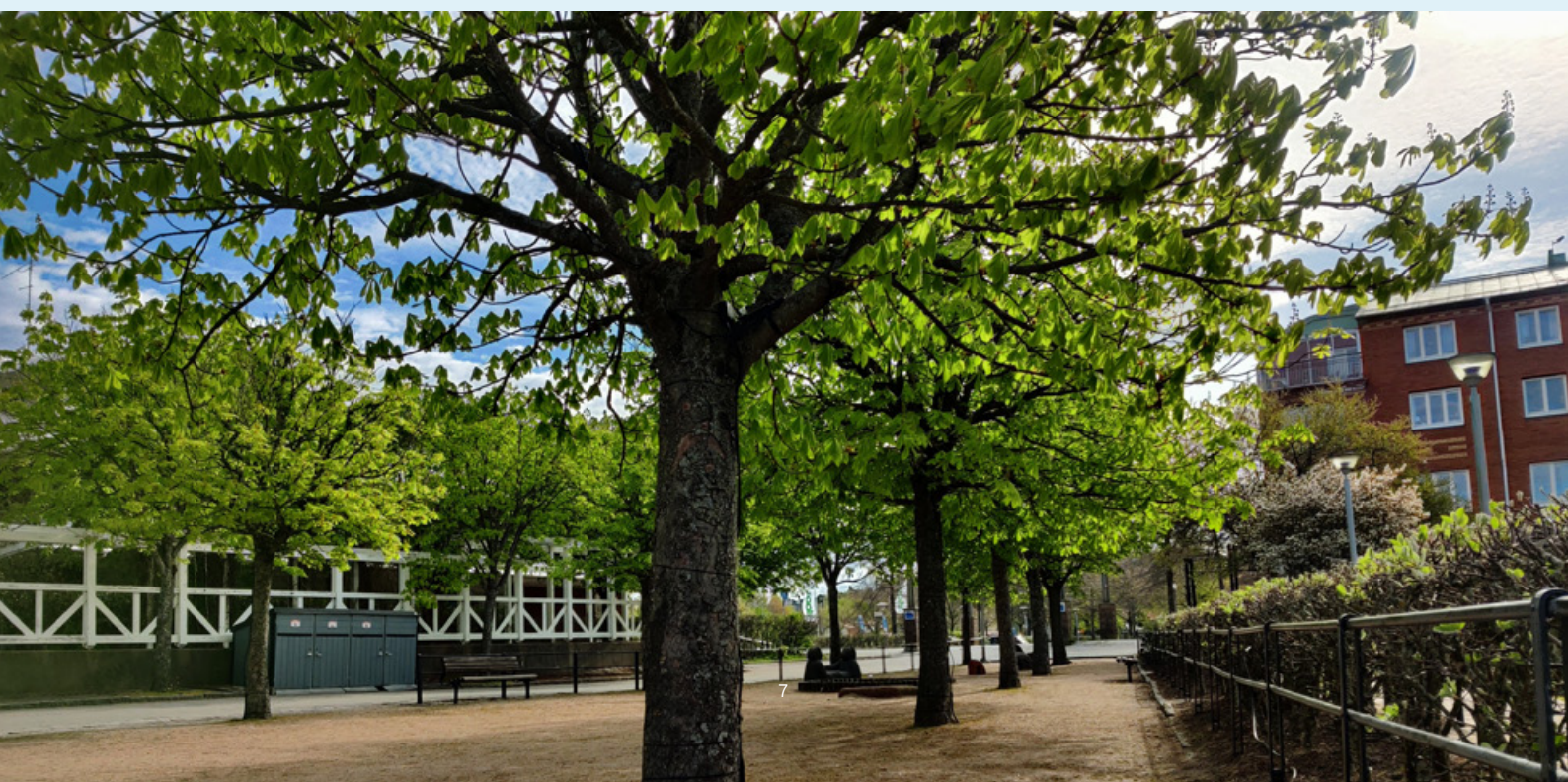
2024 innebar en nystart för spårets utvecklingsgrupp, som engagerar representanter från merparten av Urban Futures partnerskap. Under workshops utforskades vilka samhällsproblem och behov som gruppen vill knyta an till, och idéer utvecklades kring aktiviteter för genomförande under 2025. Nyckeln ligger i att hitta inriktningar som engagerar forskning och praktik gemensamt, i samverkan.

Under 2024 avslutades flera projekt med koppling till spåret, varav *Klimatneutrala Göteborg 2030 2.0* beviljades en fortsättning genom *Klimatneutrala Göteborg och Falköping 2030 3.0*. Inom *Styrning för jämlik och inkluderande klimatomställning i Göteborg* utforskades bland annat möjligheterna med tätare samarbete

mellan stadens olika styrande program. *Mobilisering för snabbare klimatomställning i Göteborgsregionen* tog fram bland annat en uppskattad kunskapsöversikt – *Att organisera kapacitet för tredje generationens politikområde* som presenterades för politiker i Göteborgsregionens beredningsgrupp för miljö och samhällsbyggnad, samt ett chefsnätverk och klimatstrategiskt nätverk inom GR. Parallellt fortsatte utvecklingen inom *Forskarskolan Just Transitions*, där doktoranderna kom längre i sitt fokus och forskningsarbete för rättvisa klimatomställningar.

Foto: Urban Futures

SAMHÄLLET'S KLIMATANPASSNING

Spåret fokuserar på gränsöverskridande kunskap och lösningar för klimatanpassning och hur vi kan gå från intentioner till genomförande. Året inleddes med en workshop med syfte att bjuda in fler av Urban Futures parter att delta aktivt i spåret, och att göra ett omtag kring inriktning och prioriterade aktiviteter med avstamp i det arbete som gjorts under 2023. Under hösten anslöt flera nya representanter från parterna till utvecklingsgruppen och det blev också tydligt att flera av parternas uppdrag är under förändring.

Aktuella frågor som diskuterats under året rör bland annat klimatanpassning kopplat till risk och beredskap, organisering för effektiv samordning och samverkan samt naturbaserade lösningar och biologisk mångfald. Mötena i utvecklingsgruppen visar på ett tydligt behov av samordning på lokal och regional nivå och på potential för kraftsamling inom klimatanpassningsområdet. Arbetet med att identifiera gemensamma kunskapsbehov och prioriterade aktiviteter tas vidare in i 2025. Parallellt har projektet *SamLab - Samverkan för genomförande av kommunal klimatanpassning genom policylab* pågått.

KONST OCH KULTUR I STADSUTVECKLING

Omställningen till mer hållbara städer och samhällen kräver nytänkande. Konst, kultur, design och arkitektur kan bidra till nya, omdanande perspektiv, och ge form åt platser och processer där olika aktörer och invånare ges goda förutsättningar att samverka och vara del av en hållbar samhällsutveckling.

Under året fortsatte spårets deltagare att mötas regelbundet för överhörning och utveckling av nya perspektiv, platser och processer där konst och kultur integreras i en hållbar stadsutveckling. Dialog om behov och idéer varvades med intryck och erfarenheter från andras initiativ, kopplingen mellan kultur och hälsa, och lokal implementering av principerna inom New European Bauhaus.

Flera gemensamma projektansökningar initierades mellan spårets medlemmar, vilket bland annat innebar uppstart av ett projekt om hur kulturvärden kan visualiseras i en digital tvilling. Med koppling till spåret och Urban Futures fortsatta engagemang i nätverket Dynamo Väst genomfördes också ett lokalt event inom New European Bauhaus, i samarbete med Röhsska museet och Borås Science Park. I slutet av året tillkom två nya representanter i utvecklingsgruppen från Göteborgs universitet och Västra Götalandsregionen.

Inspiration och nätverk. I maj deltog Urban Futures i två utvecklingsdagar tillsammans med nätverket DynamoVäst och Region Halland, Skåne och Kronoberg. Temat var slöjd och slöjdens betydelse inom gestaltad livsmiljö.
Foto: Urban Futures

INKLUDERANDE BOENDE- OCH LIVSMILJÖER

Spåret syftar till att kraftsamla kring frågor som rör inkluderande stads- och samhällsutveckling kopplat till bostadsförsörjning, segregation och inkluderande gemensamma livsmiljöer. Under året har spårets utvecklingsgrupp varit i en utforskande fas, där både praktiker och forskare deltagit i diskussioner om möjliga gemensamma frågeställningar och aktiviteter. Utgångspunkten var att identifiera de offentliga parternas utmaningar och behov.

I början av hösten genomfördes en seminariedag med inbjudna forskare från Göteborgs universitet, Chalmers, RISE och Högskolan Väst för att inventera kunskapsfältet och diskutera kunskapsbehov och möjliga samverkansområden. I utvecklingsgruppen ingår ännu bara representanter från de offentliga parterna, men initiativ har tagits för att involvera Urban Futures forskningsparter utifrån spårets fortsatta inriktning och forskarnas intresse. Nästa steg är att gå in i en mer konkret fas, med fokus på att identifiera relevanta utlysningar och genomföra gemensamma aktiviteter.

Under året har det även genomförts två seminarier, ett Urban Lunch-time och en Praxademisk timme, där frågor kring bostadsförsörjning och hemlöshet belysts. Dessutom pågår projektet *God boendemiljö för alla!* med koppling till spåret.

TRANSDISCIPLINÄR KUNSKAPSUTVECKLING

Spåret utforskar funktioner och mekanismer som stöttar och utvecklar forskare och praktikers möjligheter att samskapa en hållbar samhällsutveckling. Det handlar både om att samla och utbyta erfarenheter om relevanta och beprövade metoder, samverkansformer och stödsystem, och om att testa och utveckla nytt.

Under året arrangerades en internationell workshop med fokus på att förstå och utveckla stödmekanismer för att främja transdisciplinär forskning och samskapande mellan forskning och praktik. Därtill hölls för första gången doktorandkursen *Transdisciplinära metoder för forskning och samhällsomvandling* vid Göteborgs universitet, genom forskarskolan Just Transitions.

Fokus har också varit på att sammanställa och vidareutveckla slutsatserna från samtliga workshops som hållits inom spåret om utvecklingen av funktioner som stöttar transdisciplinära samarbeten och forskning. Målet är att, baserat på slutsatserna och aktuell forskning inom området, föreslå en kategorisering av funktioner och stödmekanismer som bedöms ha relevans på lokal nivå, i anslutning till Urban Futures och Wexus verksamhet. Under året skickades en forskningsansökan in med koppling till spåret, som dock inte blev beviljad. I anslutning till spåret publicerades även *Sustainable Cities* i Elgar Encyclopedia of Interdisciplinarity and Transdisciplinarity.

Kulturhuset i Bergsjön.
Foto Urban Futures

Projekt knutna till Urban Futures

Med utgångspunkt i Urban Futures tematiska spår bedrivs forsknings- och utvecklingsprojekt som på olika sätt är knutna till Urban Futures. Under 2024 har totalt 12 sådana projekt initierats, pågått eller avslutats. Projekten bedrivs under en begränsad tidsperiod med extern finansiering. De involverar vanligtvis flera av Urban Futures partnerorganisationer från både forskning och praktik och tillämpar ett samskapande förhållningssätt. På kommande sidor lyfter vi några av projekten och vad de bidragit till. Du hittar även en översikt över samtliga projekt.

KLIMATNEUTRALA GÖTEBORG 2030

Året blev det sista för projektet *Klimatneutrala Göteborg 2030 2.0*. Genom projektet har Göteborgs Stad arbetat för att utveckla en klimatomställningsfunktion, ett medborgarlabb samt en kunskapsunderstödjande dialog kring nödvändiga förflyttningar, arbetssätt, kompetenser och strukturer för att utveckla stadens kapacitet att driva klimatomställning.

Som resultat av detta genomfördes bland annat Göteborgs första *Medborgarråd för delaktighet i miljö- och klimatfrågor* och en *forskningsunderstödd dialog om svåra prioriteringar och beslut*, i samarbete med en nybildad politisk styrgrupp för miljö- och klimat.

Projektet har också möjliggjort samskapande av en gemensam klimatomställningsstrategi med berörda förvaltningar och bolag i Göteborg. I slutet av året kom besked om en fortsatt utveckling genom projektet *Klimatneutrala Göteborg och Falköping 2030 3.0*.

Healing Heritage. Projektet *Healing Heritage - Att kurera förorenade landskap och landsbygds offentliga rum* avslutades med en utställning (till höger). Projektet har bland annat anlagt en visningsträdgård (ovan). Foto: Healing Heritage

HEALING HERITAGE - PLATSUTVECKLING GENOM KONST

I projektet *Healing Heritage - Att kurera förorenade landskap och landsbygds offentliga rum* har konstnärer och arkitekter tillsammans med forskare sökt nya och hållbara sätt att hantera förorenade bruksmiljöer. Projektet drevs av Not Quite vid Fengersfors bruk i Dalsland - ett exempel på hur tidigare bruksmiljö i glesbygd blivit en attraktiv miljö för konst- och besöksverksamhet. Men i spåren av tidigare papperstillverkning på platsen, finns också föroreningar i mark och intilliggande vattendrag.

Under året avslutades projektet, med spridning av resultat bland annat under *Resultatkonferens - 10 interdisciplinära konstnärliga forskningsprojekt inom gestaltad livsmiljö*, arrangerad av Formas, Statens konstråd, Boverket, Riksantikvarieämbetet och ArkDes och utställningen *The Great Repair Moves North* på Form/Design Center i Malmö. Projektet har bland annat gett ny och fördjupad kunskap om platsens markförhållanden och förutsättningar, gestaltat på Fengersfors bruk genom en mångfald keramikkonstverk, en konstslinga till brukets mesafält, och en visningsträdgård.

NY ARBETSMETODIK FÖR STATIONSNÄRA UTVECKLING

Under året avslutades projektet *Urbana stationssamhällen – realisering av potentialer i stationsnära områden*. Projektet har resulterat i en arbetsmetodik för utveckling och förtätning av stationsnära områden. Under året har det genomförts flera webinarier inom webinarieriet *Förtätning på rätt spår*. I augusti hölls ett Urban Lunch-time och ett releaseevent för att presentera resultat och dela erfarenheter och lärdomar. I samband med evenetet publicerades en vägledning som visar hur arbetsmetodiken kan informera de ordinarie planeringsprocesserna och stötta aktörernas samverkan i stationsnära utveckling. Därtill finns även tre atlaser och en GIS-manual framtagna, för att stödja fortsatt praktisk tillämpning. Ta del av resultaten på urbanfutures.se.

Projektet har finansierats av Trafikverket och bedrivits i samverkan mellan Chalmers, Göteborgsregionen, KTH, Högskolan Dalarna och tre kommuner i Göteborgsregionen, med Urban Futures som projektägare.

SÅDDPROJEKTET FUTURE SOUNDSCAPES UNDERSÖKTE LJUDETS PÅVERKAN PÅ STADEN

Projektet *Future Soundscapes* har utforskat ljudets roll i hållbar stadsutveckling, där invånare vid Lindholmen i Göteborg har bjudits in att samproducera framtidens ljudlandskap. Konst och kultur är ofta resultat av planering och stadsutveckling, men sällan en del av planeringen och utvecklingsprocessen i sig. Särskilt ljud och musik är underskattade som verktyg i stadsutveckling.

Projektet genomförde dels en samskapande workshop med invånarna där ljud spelades in och resultatet presenterades på Af-tonstjärnan. En workshop genomfördes även för att se vilka steg som behöver tas för att uppnå den önskade ljudbilden. Projektet skedde i samverkan mellan Chalmers och Kulturförvaltningen, Göteborgs Stad.

Future Soundscapes var ett av 2024 års så kallade såddprojekt. Chalmers avsatte under 2020-2024 medel för att stötta ett brett engagemang av Chalmersforskare inom Urban Futures. Under 2024 finansierades fyra såddprojekt, där ambitionen var att utveckla kunskap och samarbeten av långsiktigt värde för Urban Futures och parterna. 2024 års såddprojekt hittar du i listan över projekt knutna till Urban Futures på sida 12.

ANSÖKNINGAR OCH PROJEKTFINANSIERING

Att gemensamt identifiera och utveckla projektidéer och att söka projektfinansiering ingår i arbetet med Urban Futures tematiska spår. Kansliet bidrar bland annat med löpande bevakning av relevanta utlysningar och kan stötta parterna i processen med att utveckla en projektidé i samskapande mellan forskning och praktik. Under 2024 har flera projekt avslutats. Att söka externa projektmedel för att stärka kansliet och verksamheten på längre sikt har därför varit en del av verksamheten under året. Under 2024 har Urban Futures ingått i eller stöttat åtta ansökningar. Av dessa blev fyra beviljade.

Urbana stationssamhällen. Floda är ett av tre stationsnära områden som ingått i projektet som avslutades under året. Ta del av resultatet från projektet på urbanfutures.se. Foto: Urban Futures

Beviljade ansökningar under 2024 där Urban Futures haft en roll:

- Chalmers ansökan *Visualisering av kulturvärden inom stadsplanering i en digital tvilling* till Formas/ Smart Built Environment.
- Göteborgs Stads ansökan *Klimatneutrala Göteborg 3.0* till Energimyndigheten/ Viable Cities.
- Göteborgs Stads ansökan *Ökad utvecklings- och innovationskapacitet för klimatomställning i Göteborgsregionen* till Tillväxtverket.
- RISE ansökan *Framtidens stationsmiljöer: från platser att lämna till platser att vara* till Vinnova/ ShiftSweden.

Nytt projekt om framtidens stationsmiljöer

Kan vi utveckla stationsmiljöer så de blir platser som människor vill vara på, i stället för platser vi snabbt vill lämna? Projektet *Framtidens stationsmiljöer: från platser att lämna till platser att vara* svarar på den frågan genom att ta fram förslag till attraktiva miljöer som kan accelerera en hållbar omställning.

Genom framsynsmetoder, spekulativ design och samskapande vill projektet skapa en framtidsprototyp för år 2040 för att utforska gestaltning av stationsmiljöer som stödjer hållbart resande. Målet är en attraktivare och tryggare gestaltning och planering som främjar gång-, cykel- och kollektivtrafik. Projektet som startade i november är en del av ShiftSweden och drivs av Göteborgsregionen tillsammans med RISE, Ale kommun och Härryda kommun. Projektet är kopplat till och har möjliggjorts genom samarbetet mellan forskning och praktik inom Urban Futures spår *Konst och kultur i stadsutveckling*.

AKTUELLA OCH KOMMANDE PROJEKT KNUTNA TILL URBAN FUTURES

PROJEKT	PROJEKTÄGARE <i>Urban Futures parter i projektet</i>	HUVUDFINANSIÄR
Att mötas kring lömska problem: Gränsrum inom svensk planering och hur de bidrar till hållbar omställning (2021-2025)	Göteborgs universitet <i>Länsstyrelsen</i>	Formas
CIRCUS: Grassroots circularity initiatives; sustainability against stigmatization (2024)	Chalmers <i>Göteborgs universitet, Göteborgs Stad</i>	Urban Futures (Chalmers såddprojekt)
Framtidens stationsmiljöer: från platser att lämna till platser att vara (2024-2025)	Göteborgsregionen <i>RISE</i>	ShiftSweden
Future Soundscapes: Sound as method for urban future visioning (2024)	Chalmers <i>Göteborgs Stad</i>	Urban Futures (Chalmers såddprojekt)
God boendemiljö för alla! - Hur verksamhetsmodeller och arbetsmetoder för civilsamhället och kommuner i samverkan kan göra jobbet (2023-2025)	RISE <i>Chalmers</i>	Formas
Healing Heritage - Remediation of polluted landscapes and rural public space (2020-2024)	Not Quite <i>RISE, Urban Futures kansli</i>	Formas
HUMAN PROBES: Developing digital "HUMAN-PROBES" for urban thermal comfort (2024)	Chalmers <i>Göteborgs Stad</i>	Urban Futures (Chalmers såddprojekt)
Just Transitions - Forskarskola om ledning och organisering för rättvis urban och regional klimatomställning (2023-2027)	Linköpings universitet <i>Chalmers, Göteborgs Stad, Göteborgs universitet, Västra Götalandsregionen, Urban Futures kansli</i>	Formas
Klimatneutrala Göteborg 2030 (Viable Cities 2.0) (2021-2024)	Göteborgs Stad <i>Chalmers, Urban Futures kansli</i>	Viable Cities
Klimatneutrala Göteborg och Falköping 2030 3.0	Göteborgs stad <i>Göteborgsregionen, Chalmers, Urban Futures kansli</i>	Viable Cities
Mobilisering för snabbare klimatomställning i Göteborgsregionen (2023-2024)	Göteborgsregionen <i>RISE, Urban Futures kansli</i>	Energimyndigheten
SamLab - Samverkan för genomförande av kommunal klimatanpassning genom policylab (2023-2025)	Göteborgsregionen <i>Chalmers, RISE, Göteborgs Stad</i>	Formas
Styrning för jämlik och inkluderande klimatomställning i Göteborg (2022-2024)	Göteborgs Stad <i>Chalmers, Göteborgs universitet, Urban Futures kansli</i>	Formas
Urbana stationssamhällen - realisering av potentialer i stationsnära områden (2022-2024)	Urban Futures <i>Göteborgsregionen, Chalmers</i>	Trafikverket
URBEX: Exploring urban experiments for food system transformation (2024)	Chalmers <i>Göteborgs Stad</i>	Urban Futures (Chalmers såddprojekt)
Visualisering av kulturvärden inom stadsplanering i en digital tvilling (2024-2027)	Chalmers <i>Göteborgs Stad</i>	Smart Built Environment
Ökad utvecklings- och innovationskapacitet för klimatomställning i Göteborgsregionen (2024-2027)	Göteborgs Stad <i>Chalmers, Göteborgsregionen, Göteborgs universitet</i>	Tillväxtverket

En mötesplats för komplexa samhällsutmaningar

Mötesplatser mellan forskning och praktik behövs för att bidra till omställningen av våra städer och samhällen. Urban Futures är en sådan arena, där olika aktörer kan mötas för att utbyta kunskap och få nya insikter. Vi arrangerar olika event och workshops, varav några livesänds och kan ses i efterhand på vår webb.

URBAN LUNCH-TIME - EN ÅTERKOMMANDE MÖTESPLATS

Urban Lunch-time är en uppskattad eventserie som erbjuder intressanta och tankeväckande föreläsningar från både forskare och praktiker om stadsutveckling. Några av föreläsningarna livesänds och går att ta del av efteråt. Under 2024 arrangerades tre tillfällen som lockade över 450 personer, från regionen såväl som från andra delar av Sverige.

Året inleddes med ett samarbete med WIN WIN Gothenburg Sustainability Award som presenterade årets finalister efter en inspirerande föreläsning om medskapande medborgardialog och inkludering. I maj handlade Urban Lunch-time om hur socialt utsatta grupper kan inkluderas när staden utvecklas, utifrån insikter och resultat från projektet *Mutual Benefits* och annan aktuell

forskning. Resultaten från projektet *Urbana stationssamhällen - realisering av potentialer i stationsnära områden* presenterades vid årets sista tillfälle.

Urban Lunch-time arrangeras på Röhsska museet i Göteborg, utifrån det gemensamma engagemanget i nätverket Dynamo Väst och som en del av museets uppdrag att vara en regional mötesplats för Politiken för gestaltad livsmiljö.

URBAN LUNCH-TIME 2024 - ÄMNEN OCH TALARE

- Urban Lunch-time #91: **Medskapande medborgardialog och konsten att värna om demokrati, inkludering och en hållbar utveckling.** Hans Abrahamsson, Göteborgs universitet.
- Urban Lunch-time #92: **Får hemlösa plats i staden?** Kristina Grange, Chalmers och Petter Nilsson, Göteborgs Stad.
- Urban Lunch-time #93: **Förtätning av stationsnära områden - en ny arbetsmetodik.** Tony Svensson, KTH och Therese Axenborg Signäng, Lerums kommun.

Återkommande mötesplats. Inspelningar från två av årets Urban Lunch-time går att hitta på urbanfutures.se. Foto: Urban Futures

MÖTESPLATSER OCH EVENT I SAMVERKAN MED ANDRA

Under året har vi arrangerat event tillsammans med andra aktörer och även bidragit till event som andra arrangerat, för att gemensamt skapa mötesplatser kring hållbar stadsutveckling och sprida kunskap. Nedan kan du läsa om några av årets satsningar.

Samarbete med Win Win Gothenburg Sustainability Award

Under 2024 samarbetade Urban Futures med WIN WIN Gothenburg Sustainability Award kring temat Inkluderande omställning. Gemensamt arrangerades ett Urban Lunch-time (läs mer på sida 13) och konferensen *Inkluderande omställning globalt och lokalt*, inklusive en så kallad Master Class där deltagarna fick chans att samtala med Jonna Bornemark, Södertörns högskola och Per Olsson, Stockholm Resilience Centre. Bakom konferensen stod även Wexsus och Reväst.

Under hösten arrangerades också ett rundabordssamtal mellan doktoranderna i forskarskolan Just Transitions och pristagarna Just Transition Centre och Natur og Ungdom. Ungdomars engagemang, behovet av alternativa visioner och utmaningarna med att involvera politiken var några av de ämnen som diskuterades.

Samarbete med Cmb: Prakademisk timme

Samarbetet med Cmb fortsatte 2024 och två så kallade Prakademisk timme arrangerades tillsammans. Karin Bradley, KTH var inbjuden att prata om vad stadsutveckling för hållbar konsumtion kan innebära. Hon pratade även om hur stadsutvecklingsaktörer kan samverka med civilsamhället för en stadsutveckling som främjar hållbar konsumtion och som samtidigt är socialt inkluderande och engagerande.

Boende som arena för omställning var ämnet för det tillfälle där Pernilla Hagbert, KTH var inbjuden att prata. Hon berättade om hur bostadsförsörjning och olika aktörer kan bidra till en stadsutveckling som främjar en rättvis fördelning av stadens ytor och resurser.

Stort intresse. Forskarskolan *Just Transitions* deltog vid Sweden Innovation Days. Tillfället spelades in och går att [ta del av i efterhand](#). Foto: Urban Futures

Just Transitions deltog på Sweden Innovations Days

Forskarskolan *Just Transitions* bjöds in att arrangera en session under det internationella eventet Sweden Innovation Days 2024 som arrangerades av Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Över 2 000 personer från 89 olika länder var anmälda till det två dagar långa eventet.

Under sessionen *Building Urban Capacity for Just Climate Transitions* deltog några av forskarskolans forskare, praktiker och doktorander med presentationer och dialog kring syftet med samarbetet inom forskarskolan och lärdomar från arbetet så långt. Fokus låg på behovet av att verka i skärningsfältet mellan forskning och praktik för att bygga kunskap och kompetens kring hur en rättvis klimatomställning kan förverkligas i en lokal kontext.

Deltagande på ITD24 - Inter- and Transdisciplinarity Beyond Buzzwords

I november arrangerades den internationella konferensen *ITD24 - Inter- and Transdisciplinarity Beyond Buzzwords - Educational Pathways for Sustainable Research Collaborations* i Utrecht. Den organiserades av Global Alliance for Inter- and Transdisciplinarity, ITD Alliance, Network for Transdisciplinary Research, td-net och Utrecht University. Forskare och projekt med koppling till Urban Futures höll i två sessioner.

I en workshop låg fokus på att förstå och utveckla stödmekanismer för att främja transdisciplinär forskning och samskapande mellan forskning och praktik. Lärdomar från workshoppen kommer bland annat tas vidare inom Urban Futures spår *Transdisciplinär kunskapsutveckling*. Inom sessionen *TD: space & network creation* presenterades även lärdomar från projektet *Att mötas kring lömska problem: Gränsrum inom svensk planering och hur de bidrar till hållbar omställning*. Läs mer om deltagandet på [ITD24](#).

Transdisciplinär forskning. Forskare och projekt med koppling till Urban Futures höll i två sessioner vid den internationella konferensen ITD24 i Utrecht. Foto: Henrietta Palmer

Utveckling av verksamheten

Utöver arbetet inom Urban Futures spår och projekt, har flera insatser gjorts under året för utveckling av verksamheten. Det har skett i samverkan mellan parterna, där styrelsen, samordnargruppen och kansliet haft centrala roller, och i relation till den nya samverkansarenan Wexsus.

PARTERNAS FORTSATT ENGAGEMANG

En av de övergripande målsättningarna för 2024 var att skapa goda förutsättningar för en fortsättning och utveckling av Urban Futures verksamhet efter den pågående avtalsperioden (2020-2024). Arbetet med att ta fram ett nytt avtal var i fokus för styrelsen under första halvåret 2024. Under hösten stod det klart att samtliga åtta parter förlänger samarbetet med ytterligare fem år. Med 2024 avslutas därmed Urban Futures första avtalsperiod. Kunskap och lärdomar från denna period kommer att tas vidare och utgöra innehåll i kommunikationssatsningar under kommande år.

Urban Futures har en lång historik och grundar sig i det internationella forskningscentrumet Mistra Urban Futures, som drevs under perioden 2010-2019. Efter perioden såg de åtta parterna i Göteborg fortsatt värdet av att samarbeta och Urban Futures grundades. Ett 15-årigt engagemang kommer nu att fortsätta generera både kunskap och kapacitet genom att vara en aktiv arena för samverkan.

SAMLING AV PARTERNA FÖR ATT UTVECKLA VERKSAMHETEN

I mars träffades Urban Futures styrelse, samordnargrupp och kansli för en gemensam strategidag. Målet med dagen var att stärka samarbetet, öka den gemensamma helhetsförståelsen för verksamheten och få tid till samtal om hur vi utvecklar Urban Futures nu och framåt.

Dagen innehöll bland annat inslag från projektet *Att mötas kring lömska problem* med utrymme för reflektion och samtal om dilemman som uppstår inom och i relation till gränsrum som Urban Futures. Med utgångspunkt i angelägna frågor som deltagarna själva formulerade, fördes även diskussion om bland annat segregation, projektansökningar och gemensamma temaområden. Dagen mynnade ut i ett antal "budkavlar" i form av en önskan eller ett erbjudande riktade till styrelse, samordnargrupp respektive kansli, att ta med i fortsatt utveckling av verksamheten.

I maj bjöd kansliet in samordnare och styrelse till en gemensam sommaravslutning i Tynnered i samarbete med Destination Tynnered. Gruppen fick ta del av en rundvandring och presentationer av olika spännande initiativ i området med fokus på områdesutveckling.

Samverkansarena. Urban Futures är en av flera verksamheter som är en del av Wexsus - Västsveriges nexus för hållbar utveckling.

FÖRSTA ÅRET MED WEXSUS SOM SAMVERKANSARENA

Under 2024 startades Wexsus och vägen mot att etablera sig som ett nexus för hållbar utveckling i Västsverige påbörjades. Bakom satsningen står de tre lärosätena Chalmers, Göteborgs universitet och Högskolan Väst tillsammans med Västra Götalandsregionen. Fokus under året har varit att skapa en tydlig organisation, stärka relationerna till akademien och bygga en stabil grund för framtida samverkansprojekt.

Under våren 2024 blev Trollhättans Stad och Länsstyrelsen Västra Götaland associerade partner till Wexsus. Strax innan årsslutet anslöt även Göteborgsregionen som associerad partner. Urban Futures är en av flera verksamheter som är en del av Wexsus. Läs mer på wexsus.se.

Verksamhetsutveckling. I maj bjöd kansliet in samordnare och styrelse till en gemensam sommaravslutning i Tynnered i samarbete med Destination Tynnered. Foto: Urban Futures

Vi som är Urban Futures

Det är många som på olika sätt är engagerade i Urban Futures. Här presenteras vilka som ingått i Urban Futures kansli, samordnargrupp och styrelse under 2024.

KANSLIET

Urban Futures kansli finansieras främst av parternas basfinansiering och ger både strategiskt och operativt stöd i utveckling och framdrift av verksamheten. Kansliet är placerat vid Wexus, som till viss del också bidrar med personella resurser för administrativt och kommunikativt stöd.

Personal vid kansliet under 2024:

Verksamhetsledare: Sara Pettersson och Jenni Strömstad (tf verksamhetsledare)

Kommunikatör: Jenny Sjödin

Projektleddare: Kerstin Hemström, Sanna Isemo och Susanna Glenndahl Thorslund

Projektassistent: David Sindelar

SAMORDNARGRUPPEN

Samordnarna har en viktig roll i att bidra i utvecklingen av Urban Futures och fungera som länk mellan Urban Futures och de organisationer som de representerar. Samordnargruppen träffas regelbundet under året.

Parternas samordnare under 2024:

Chalmers: Liane Thuvander och Julia Fredriksson, Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik, Jonas Nässén, Fysisk resursteori

Göteborgsregionen: Ida Boström, Miljö och samhällsbyggnad

Göteborgs Stad: Mie Svennberg, Stadsledningskontoret

Göteborgs universitet: Anders Sandoff, Handelshögskolan

IVL Svenska Miljöinstitutet: Anna Wallander, Stadsbyggnad

Länsstyrelsen Västra Götaland: Ann-Louise Hulter, Samhälls-

avdelningen

RISE Research Institutes of Sweden: Olga Stepanova, Stadsutveckling

Västra Götalandsregionen: Line Rondestvedt De Verdier, Regional samhällsplanering

STYRELSE

Urban Futures leds av en styrelse där ordförandeskapet roteras årsvis mellan konsortieparterna. Under 2024 var Göteborgs Stad ordförande och Göteborgs universitet vice ordförande. Styrelsen sammanträder fyra gånger per år.

Representanter i styrelsen under 2024:

Chalmers: Henriette Söderberg, prefekt Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik

Göteborgsregionen: Maria Sigroth, Avdelningschef, Miljö och samhällsbyggnad

Göteborgs Stad: Henrik Kant, Stadsbyggnadsdirektör

Göteborgs universitet: Merritt Polk, Professor i humanekologi vid Institutionen för globala studier

IVL Svenska Miljöinstitutet: Karin Sjöberg, Enhetschef, Miljö-tillstånd och åtgärdsstrategier

Länsstyrelsen Västra Götaland: Lena Malm, Chef för samhälls-

avdelningen

RISE Research Institutes of Sweden: Kristina Mjörnell, Affärs- och innovationsområdeschef

Västra Götalandsregionen: Sofia Hellberg, Avdelningschef regional samhällsplanering

Wexus: Pam Fredman, tillförordnad föreståndare och Tomas Berglund, föreståndare (adjungerad)

Kontaktuppgifter till oss hittar du på urbanfutures.se.

Foto: Urban Futures

Urban Futures - Centrum för hållbar stadsutveckling är en arena för samskapande mellan forskning och praktik. Vi arbetar med komplexa samhällsutmaningar utifrån olika perspektiv. Vi bygger kunskap och kapacitet som bidrar till omställning av våra städer och samhällen.

Urban Futures

Parter: Chalmers, Göteborgs Stad, Göteborgs universitet, Göteborgsregionen (GR), IVL Svenska Miljöinstitutet, Länsstyrelsen Västra Götaland, RISE Research Institutes of Sweden, Västra Götalandsregionen

Följ oss på LinkedIn [@Urban Futures](#)
urbanfutures.se